

На рынке строительных материалов существует большое разнообразие полимерных материалов для применения в ограждающих конструкциях. В основном это листы волнистого профиля или многослойные панели.

При замене тонкого металлического листа в ограждающей панели на пластиковый лист расчет такой конструкции целесообразно вести как для панели часторебристой (1-й тип: $\sum E_p I_p / E_{гр} I_v > 0,8a/l$), редкоребристой (2-й тип: $\sum E_p I_p / E_{гр} I_v \leq 0,8a/l$), с ребрами только по периметру (3-й тип: внутренняя полость заполнена пенопластом), и без ребер (4-й тип, когда внутренняя полость заполнена утеплителем).

Таким образом, на сегодняшний день нормативами не разработаны практические рекомендации по использованию пластиков в ограждающих конструкциях, мало изучены вопросы, связанные с оценкой прочности ограждающих конструкций с применением конструкционных пластиков.

В связи с быстрым старением полимеров важной является оценка долговечности конструкционных полимеров и стеклопластиков, однако ГОСТы, регламентирующие проведение их испытаний и оценку эксплуатационной долговечности, отсутствуют.

Нет обоснованного описания применения полимеров в ограждающих конструкциях, кроме того, отсутствуют нормы по их расчету.

Получено 20.01.2000

© Войтова Ж.Н., Гибаленко А.Н., Коваленко А.В., 2000

УДК 541.6.678.7

Н.Г.ЧЕРКАСОВА, О.І.БУРЯ

Дніпропетровський державний аграрний університет

ОРГАНОПЛАСТИКИ КОНСТРУКЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ОСНОВІ МОДИФІКОВАНОГО АРАМІДНОГО ВОЛОКНА ТА ТЕРМОРЕАКТИВНОЇ МАТРИЦІ

Розглядається вплив різних видів модифікації арамідного волокна терлон на властивості органопластиків на його основі.

Полімерні композиційні матеріали (ПКМ) знайшли широке розповсюдження практично в усіх галузях промисловості й техніки завдяки винятковому поєднанню конструкційних та спеціальних властивостей. Одним з основних завдань у проблемі ПКМ є вивчення можливостей направленої регулювання цих властивостей для підвищення експлуатаційних характеристик, ефективності їх використання в народному господарстві. Органопластики на основі термореактивної матри-

ці – одні з найбільш перспективних композитів, властивості яких можна варіювати, модифікуючи наповнювач і в'язуче (як хімічними, так і фізико-механічними способами), змінюючи їх співвідношення і т.д.

Нами досліджувався вплив різних видів модифікації арамідного волокна терлон на властивості епоксі- та феноорганопластиків на його основі. Як показали дослідження, хімічна модифікація полівініловим спиртом поверхні розподілу фаз матриця – волокно приводить до помітного підвищення міцнісних характеристик пластика. Полівініловий спирт наносили на поверхню волокна з 3% водного розчину в кількості 0,5% від маси волокна. Наявність великої кількості гідрофільних спиртових груп на поверхні знижує здатність арамідного волокна до електризації, збільшує швидкість та покращує якість просочування олігомерним в'язучим (крайовий кут змочування знижується з 17-18 до 0 град.). Це, в свою чергу, забезпечує підвищення адгезійної міцності зв'язку, фізико-механічних характеристик як епоксі-, так і феноорганопластиків: міцнісні показники при стиску, вигині зростають на 20-25%, теплостійкість органопластиків збільшується на 40-50 °С.

У ряді випадків хімічні волокна перед використанням як армуючий волокнистий наповнювач піддають адгезійній обробці нехімічними методами (поверхнєве травлення електронно-збудженими інертними газами, модифікація у плазмі коронного й тліючого розряду, обробка в електромагнітному полі НВЧ-розряду тощо).

Як показав аналіз показників фізико-механічних властивостей органопластиків, поверхнєва обробка терлону низькотемпературною плазмою, коронним розрядом, термодеполаризація призводять до різкого зниження міцності композиту при вигині й ударі. Ці види обробки хоча й викликають деяку активізацію поверхні (поверхнєва енергія волокна підвищується на 1,6-2,2 мН/м), але впливають на структуру й морфологію полімеру, спричиняють утворення дефектів, руйнування поверхні волокна, зниження його міцнісних характеристик. Підвищення руйнуючого напруження при стиску (на 18-20%) спостерігається тільки для органопластиків на основі терлону, обробленого низькотемпературною плазмою.

Були також вивчені властивості органопластиків на основі сополіамідних (со-ПА) волокон з різним вмістом гнучколанцюгового полімеру (полікапроаміду) в терлоновому волокні. Як видно з наведених у таблиці даних, введення полікапроаміду, що розміщується в міжкристалітних та міжфібрилярних ділянках і не порушує кристалічної структури арамідного волокна, сприяє помітному зростанню міцності органопластиків при стиску (до 30%), вигині (до 57%), до ударних наван-

тажень (до 35%) при незначному зниженні теплостійкості матеріалу (на 15-20 °С).

Властивості органопластиків на основі модифікованого полікапроамідом арамідного волокна терлон

Наповнювач	Фізико-механічні властивості органопластиків			
	ударна в'язкість, кДж/м ²	руйнуюче напруження, МПа при:		теплостійкість за Мартенсом, К
		вигині	стиску	
Терлон	67 – 72	140 – 150	130 – 140	453 – 463
	68 – 77	125 – 135	125 – 130	513 – 523
Со-ПА (5% полікапроаміду)	71 – 75	155 – 165	135 – 145	443 – 448
	75 – 83	135 – 148	135 – 140	508 – 513
Со-ПА (8% полікапроаміду)	74 – 80	195 – 200	155 – 165	443 – 446
	99 – 102	150 – 155	140 – 148	500 – 505
Со-ПА (12% полікапроаміду)	80 – 85	220 – 225	170 – 175	441 – 443
	100 – 105	160 – 175	165 – 175	493 – 498
Гібридний наповнювач (терлон 88% + капрон 12%)	97 – 100	170 – 1175	155 – 167	453 – 458
	90 – 98	150 – 155	154 – 165	457 – 463

Примітка. У чисельнику наведено показники властивостей епоксіорганопластиків, у знаменнику – феноорганопластиків.

Використання гібридного наповнювача, що містить 88% терлону і 12% капрону, приводить до значного зростання ударної в'язкості органопластиків (до 40%). Збільшення міцності при стиску й вигині не перевищує 20-25%. Для феноорганопластиків на основі гібридного наповнювача спостерігається більш значне зниження теплостійкості (на 50-60%), що викликано набуханням та частковим руйнуванням капрону під впливом вільного фенолу, який міститься у фенолоформальдегідному в'язучому.

Отримано 20.01.2000

© Черкасова Н.Г., Бура О.І., 2000

УДК 678.5

В.Л.АВРАМЕНКО, канд. техн. наук

Харківський державний політехнічний університет

КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ПОЛЯРНOSTІ ПОВЕРХНІ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ЇХ КОМПОНЕНТІВ ПРИ СТВОРЕННІ КОМПЗИТИВ ІЗ ЗАДАНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ

Запропоновано методику кількісної оцінки полярності поверхні полімерних матеріалів та їх компонентів фотометричним способом.